

Verksamhetsberättelse 2025

Kriminologiska institutionen

Kriminologiska Institutionen, Verksamhetsberättelse 2025
Stockholms universitet, Kriminologiska institutionen, 106 91 Stockholm
Telefonväxel Stockholms universitet: 08 16 20 00
Hemsida: www.su.se/kriminologiska-institutionen
SU-312-0004-26

FÖRORD

Verksamhetsberättelsen för perioden 1 januari till 31 december 2025 sammanfattar Kriminologiska institutionens utbildnings-, forsknings- och administrativa verksamhet. I denna redovisas institutionens arbete på grund-, avancerad- och forskarnivå samt de forskningsprojekt och samarbeten som bedrivits under året. Dessutom täcks områden som institutionens ekonomi, administration och personal samt uppdrag och publikationer.

Verksamhetsberättelsen ger en inblick i det arbete som har gjorts vid institutionen under året.

För uppdatering hänvisar vi till vår hemsida: www.su.se/kriminologiska-institutionen.

Verksamhetsberättelsen har fastställts av institutionsstyrelsen den 11 juni 2026.

Tove Pettersson
Prefekt

Christopher Collstedt
Ställföreträdande prefekt

Silsa Heilborn
Administrativ chef

INNEHÅLLSFÖRTECKNING

FÖRORD.....	3
INNEHÅLLSFÖRTECKNING.....	4
INLEDNING.....	5
INSTITUTIONSSTYRELSE	6
LEDNING.....	7
ADMINISTRATION	7
STUDIEREKTORSORGANISATION	8
EKONOMI	8
UTBILDNING GRUND- OCH AVANCERAD NIVÅ.....	8
FORSKARUTBILDNING.....	13
SAMVERKAN	14
PEDAGOGISKT UTVECKLINGSARBETE.....	14
INTERNATIONELLA SAMARBETEN.....	14
UPPDRAG	15
REMISSVAR	18
PUBLIKATIONER 2025.....	20
FORSKNING	22
BILAGA 1: Ekonomisk uppföljning.....	44
BILAGA 2: Verksamhetsberättelse för kriminologiska ämnesrådet 2025.....	46

INLEDNING

Institutionen hade cirka 50 anställda under året, och organisationen har letts av institutionsstyrelsen, prefekten, den ställföreträdande prefekten samt den administrativa chefen.

Institutionen har erbjudit utbildning av hög kvalitet på såväl grund- som avancerad nivå, med fortsatt högt söktryck och god måluppfyllelse i relation till det tilldelade takbeloppet. Särskilda insatser har genomförts för att stärka progressionen inom mastersprogrammet samt vidareutveckla examinationsformerna i enlighet med rådande tekniska och pedagogiska förutsättningar.

Institutionens forskningsverksamhet har under året präglats av metodologisk bredd, samhällsrelevans och aktivt deltagande i tvärvetenskapliga samarbeten, både nationellt och internationellt. Därtill har institutionen fortsatt att bidra till policyutveckling och offentlig debatt genom remissvar, föreläsningar och mediala insatser.

Kriminologiska institutionen redovisar för 2025 ett underskott om cirka 2 miljoner kronor. Trots detta är den ekonomiska ställningen fortsatt stabil, tack vare ett ackumulerat kapital från tidigare år. Utfallet påverkas främst av ökade personalkostnader samt förändringar i projektportföljen, medan det totala kapitalet vid årets slut uppgår till cirka 8 miljoner kronor. Institutionen har därmed goda förutsättningar för fortsatt strategisk utveckling.

Institutionen har ett aktivt ämnesråd, KRÄM. I slutet av denna verksamhetsberättelse presenterar KRÄM sin årsredovisning för år 2025.

INSTITUTIONSSTYRELSE

Institutionsstyrelsen har under året haft sju protokollförda sammanträden, där frågor rörande remisser, ekonomi, utbildning, forskning och personal behandlats. Därutöver har elva beslut fattats per capsulam.

Styrelse vårterminen 2025

Felipe Estrada, ordförande

Anders Nilsson, vice-ordförande

Silsa Heilborn, administrativ chef

Magnus Hörnqvist, professor, representant lärare/forskare

Olof Bäckman, professor, representant lärare/forskare

Susanne Alm, universitetslektor, studierektor för utbildning på forskarnivå, representant lärare/forskare

Tove Pettersson, professor, representant lärare/forskare

Albin Stenström, doktorandrepresentant

Dalaa Mazhar, studentrepresentant KRÄM

Lena Roxell, universitetslektor, suppleant lärare/forskare

Gabriella Olsson, administrativ studierektor, suppleant TA

Styrelse höstterminen 2025

Tove Pettersson, ordförande

Christopher Collstedt, vice-ordförande

Silsa Heilborn, administrativ chef

Felipe Estrada, professor, representant lärare/forskare

Magnus Hörnqvist, professor, representant lärare/forskare

Susanne Alm, professor, studierektor för utbildning på forskarnivå, representant lärare/forskare

Olof Bäckman, professor, representant lärare/forskare

Albin Stenström, doktorandrepresentant

Love Pihl, studentrepresentant KRÄM

Gabriella Olsson, administrativ studierektor, suppleant TA-representant

Emeli Lönnqvist, suppleant doktorandrepresentant

Suppleant studentrepresentant KRÄM

LEDNING

Under 2025 har institutionens ledning, bestående av institutionsstyrelse, prefekt, ställföreträdande prefekt och administrativ chef, haft en viktig roll i att säkerställa kontinuitet, styrning och strategisk utveckling inom samtliga delar av verksamheten. Ledningsarbetet har bedrivits i nära samverkan, vilket varit särskilt betydelsefullt under ett år med delvis förändrade förutsättningar.

Prefektuppdraget har varit bemannat till 70 % och har fördelats enligt en överenskommelse mellan prefekt och ställföreträdande prefekt. Denna modell har skapat förutsättningar för en flexibel ansvarsfördelning och har fungerat väl som stöd för det dagliga institutionsarbetet.

ADMINISTRATION

Institutionens tekniskt och administrativt anställda personal (T/A) utgör en central och viktig del i att upprätthålla och stödja utbildnings- och forskningsverksamheten.

Institutionens tekniska och administrativa grupp (T/A-team) leddes av den administrativa chefen och bestod av den administrativa studierektorn, två administratörer och åtta amanuenser.

Studieadministrationen har hanterat ett fortsatt högt söktryck och ökade studentvolymen, inklusive administration av antagning, registrering och tentamina. T/A verksamhets- och ledningsstöd har gett stöd vid bl.a. ekonomi- och personalfrågor samt forskningsprojekt.

Att institutionen saknar egen IT-personal har ställt ökade krav på den befintliga personalens digitala kompetens och självständighet i hanteringen av systemstöd och digitala lärplattformar. Här har särskilt amanuensernas och administratörernas insatser varit viktiga.

Sammantaget har den tekniskt och administrativa personalens arbete bidragit till att institutionens kärnverksamhet kunnat fortgå med bibehållen kvalitet.

STUDIEREKTORSORGANISATION

Studierektorsorganisationens har bestått av fyra studierektorer med tydligt definierade ansvarsområden: en studierektor för avancerad nivå (SRAN), en för forskarutbildningen (SRFU), en pedagogisk studierektor för grundutbildningen (SRGU), samt en administrativ studierektor (T/A). Nya SRGU och SRAN påbörjade sina arbeten under HT25.

EKONOMI

Kriminologiska institutionens ekonomiska utfall för 2025 visar ett underskott om cirka 2 miljoner kronor. Den ekonomiska ställningen är fortsatt stabil, men resultatet indikerar en förändrad kostnads- och intäktsbalans jämfört med tidigare år.

En central förklaring till underskottet är att nyttjandet av externa bidragsmedel varit lägre än budgeterat. I stället för att belasta externa projekt har en större andel av personalkostnaderna fallit på anslagsmedel inom utbildning på grund- och avancerad nivå (UGA) samt forskning och utbildning på forskarnivå (FUF). De externa medlen kvarstår därmed som ej förbrukade bidrag och kan utnyttjas under kommande år.

Personalkostnaderna har samtidigt ökat, till följd av nyrekryteringar samt lönejusteringar, vilket ytterligare bidragit till avvikelsen mellan budget och utfall. Inom utbildning på grund- och avancerad nivå (UGA) speglar utfallet ett fortsatt högt söktryck, och institutionen har tilldelats överprestationsmedel om cirka 212 tkr.

Vid bokslutet 2025 uppgick det ackumulerade kapitalet till cirka 8 miljoner kronor, vilket innebär att institutionen fortfarande har en ekonomisk buffert, men på en lägre nivå än tidigare år.

Sammantaget visar utfallet för 2025 på behovet av fortsatt strategisk styrning av kostnader och resursanvändning, särskilt vad gäller balansen mellan anslagsmedel och externfinansierad verksamhet, samtidigt som det ackumulerade kapitalet ger utrymme för anpassning under kommande år.

UTBILDNING GRUND- OCH AVANCERAD NIVÅ

Vid Kriminologiska institutionen erbjuder vi en gedigen utbildning på grund och avancerad nivå. Utbildningen är inriktad mot kriminologi som akademisk disciplin snarare än som praktisk yrkesutbildning. Mer praktiska inslag med inriktning mot yrkesverksamhet ingår dock, exempelvis på kursen Kriminologisk analys, prevention och utvärdering samt via de praktikkurser som institutionens programstudenter har tillgång till.

Studenter kan välja om de vill läsa något av våra program eller om de vill läsa fristående kurser. På grundnivå erbjuder vi ett kandidatprogram (180 hp) och på avancerad nivå ett mastersprogram (120 hp). Oavsett om studenten läser program eller fristående kurser, leder den avslutade utbildningen till en kandidatexamen (180 hp) alternativt masterexamen (120 hp) i kriminologi. Det finns också möjlighet till en magisterexamen (60 hp) i kriminologi.

Kontakten mellan institutionens utbildning och forskning upprätthålls genom att samtliga lärare är aktiva forskare. Professorer, lektorer och doktorander träffar regelbundet studenter på alla nivåer och är tillsammans ansvariga för de kurser som institutionen erbjuder på både grund- och avancerad nivå. På avancerad nivå undervisar endast lektorer och professorer för att säkerställa kvaliteten, men enstaka föreläsningar kan hållas av doktorander om föreläsningarna handlar om deras forskningsområden. Detta är ett led i institutionens strävan att kombinera erfarenhet med förnyelse och progression i lärande. I kurslitteraturen ingår ofta arbeten, huvudsakligen rörande aktuell forskning, av anställda vid institutionen.

Efter varje avslutad delkurs utförs en kursvärdering bland kursens studenter. Kursvärderingarna visar sammantaget mycket goda resultat. Kursvärderingarna utgör en viktig informationskälla i det kontinuerliga arbetet med att utveckla institutionens utbildning. Efter varje delkurs hålls kursvärderingsmöten där pedagogisk studierektor, kursansvariga och i förekommande fall amanuenser träffas och tillsammans diskuterar resultatet av kursvärderingen och hur inkomna synpunkter kan integreras i kursutvecklingsarbetet.

Institutionens undervisande medarbetare ingår i lärarkollegiet. Lärarkollegiet har fyra möten per termin. Mötena leds av institutionens studierektorer. Under lärarkollegiets möten bereds kursplaner och litteraturlistor och det förs strukturerade diskussioner om utbildningens pedagogiska innehåll, regler och riktlinjer, bemanning och andra aktuella frågor med koppling till utbildningen.

Under 2025 har institutionen tillsatt nya pedagogiska studierektorer för grund- och avancerad nivå; en överlämning skedde stegvis under våren 2025 och de båda nya studierektorerna, Tea Fredriksson (grundnivå) och Christoffer Carlsson (avancerad nivå), tillträdde sina nya uppdrag under hösten.

Antalet sökande studenter och studenter som förstagångsregistrerats på grundnivå och avancerad nivå visas i tabellen nedan.

Utbildning på grund- och avancerad nivå	2023	2024	2025
Antal sökande VT	1 988	2 191	2 273
Antal sökande HT	8 103	8 517	8 347
Antal sökande	10 091	10 708	10 620
Antal förstagångsregistrering VT	394	628	439
Antal förstagångsregistrering HT	646	679	589

Utbildning på grund- och avancerad nivå	2023	2024	2025
Total förstagångsregistrering	1 040	1 307	1 028

Generellt har således ansökningstalen planat ut något men vi har i takt med ökat takbelopp kunnat öka antalet registrerade studenter enligt plan.

Utbildning på grundnivå 2025

Söktrycket för institutionens kurser och program på grundnivå har även under 2025 varit fortsatt högt. Både campus- och distanskurserna har haft ett stort antal sökande, med långt fler sökande än tillgängliga platser inför både vår- och höstterminen.

Vad gäller utbildningens innehåll har institutionen under 2025 endast genomfört mindre ändringar i befintliga kursplaner och kursupplägg. Under året har dock flera olika möten ägt rum där specifika frågor relaterade till kursutveckling diskuterats. Utöver AI-diskussionerna som utmynnade i riktlinjerna (se ovan), så har en återkommande diskussion under året har varit den kring examinationsformer och behovet av att komplettera nuvarande examinationsformer med sådana som står sig starkare i förhållande till den snabba teknikutvecklingen och användandet av AI-verktyg. Under 2025 beslutades exempelvis att metodkursen under termin II övergår till salstentamen.

De två tabellerna nedan visar utbildningsutbud och antal förstagångsregistrerade (studenter som gjort avbrott inom 3 veckor efter kursstart är exkluderade) på grundnivå under vårterminen och höstterminen.

Vårterminen

Kurs	Antal studenter år 2023	Antal studenter år 2024	Antal studenter år 2025
Kriminologi I, 30 hp	156	168	178
Kriminologi II, 30 hp	80	80	84
Kriminologisk analys, utvärdering och prevention, 30 hp	49	62	63
Kriminologi kandidatkurs, 30 hp	38	35	40
Praktikkurs, 30 hp	8	12	11
Utbytesåtagande, utresande	3	2	1

Kurs	Antal studenter år 2023	Antal studenter år 2024	Antal studenter år 2025
Totalt	334	359	377

Höstterminen

Kurs	Antal studenter år 2023	Antal studenter år 2024	Antal studenter år 2025
Kandidatprogram i kriminologi, 180 hp	40	42	40
Kriminologi I, 30 hp	162	167	178
Kriminologi (Distans) I, 30 hp	190	174	190
Kriminologi II, 30 hp	69	64	69
Kriminologi (Distans) II, 30 hp	62	66	60
Kriminologi, kandidatkurs, 30 hp	48	50	48
Utbytesåtagande, utresande	5	5	-
Totalt	576	568	545

Utbildning på avancerad nivå 2025

Masterutbildningen i kriminologi är fortsatt populär, och institutionen har eftersträvat att hålla antalet studenter jämförelsevis lågt för att kunna erhålla så god undervisningskvalitet som möjligt.

Under 2025 har den nya ordningen på masterutbildningen inletts, där studenterna på år 1 och år 2 nu går i separata progressionsspår. Det genomgående intrycket är att denna nya studieordning har varit till förmån för både studenterna och lärarna som undervisar på utbildningen.

Hösten 2025 sjösattes en ny kurs på avancerad nivå, i Grön kriminologi. Kursen introducerade därmed en del av den nuvarande kriminologiska frontlinjen till institutionens masterstudenter. Hösten 2025 gavs också för första gången en ny uppsatsförberedande kurs för studenterna på masterutbildningen, som en förberedelse inför den avslutande terminens masteruppsatskurs. Huvudintrycket från denna kurs var att den uppskattades mycket av studenterna.

De två tabellerna nedan visar utbildningsutbud och antal förstagångsregistrerade (studenter som gjort avbrott inom 3 veckor efter kursstart är exkluderade) på avancerad nivå under vårterminen och höstterminen.

Vårterminen

Kurs	Antal studenter 2023	år	Antal studenter 2024	år	Antal studenter år 2025
Brottslighet över livsförloppet 7,5 hp	15		-		26
Fängelset, 7,5 hp	-		-		-
Examensarbete för masterexamen i kriminologi, 30 hp	13		16		13
Examensarbete för magisterexamen i kriminologi, 15 hp	2		-		-
Kriminologins kontroverser 7,5 hp	-		13		17 (HT25)
Medier och brott 7,5 hp	17		-		22
Narkotika och kontrollpolitik 7,5 hp	-		14		-
Praktikkurs i kriminologi, 15 hp	13		9		9
Utbytesåtagande, utresande, 30 hp	-		-		-
Uppsatsförberedande kurs i kriminologi					13 (HT25)
Totalt	60		52		100

Höstterminen

Kurs	Antal studenter år 2023	Antal studenter år 2024	Antal studenter år 2025
Uppsatsförberedande kurs i kriminologi	-	-	13
Grön kriminologi	-	-	20
Kriminologins kontroverser	-	-	16

Kurs	Antal studenter år 2023	Antal studenter år 2024	Antal studenter år 2025
Historisk kriminologi	-	13	17
Kvalitativ metod med kriminologisk inriktning 15 hp	27	1	-
Kvalitativ metod med kriminologisk inriktning 10 hp	-	18	19
Kvantitativ metod med kriminologisk inriktning 15 hp	-	9	-
Kvantitativ metod med kriminologisk inriktning 10 hp	-	19	19
Mastersprogram i kriminologi, 120 hp	15	18	20
Nutida kriminologisk teori 15 hp	28	-	-
Nutida kriminologisk teori, 10 hp	-	18	20
Viktimologi - perspektiv på brottsoffer	-	15	-
Totalt	70	111	144

FORSKARUTBILDNING

Doktorsexamina, med mera, år 2025

Totalt tio doktorander har haft anställning på institutionen delvis inom ramen för fakultetsanslagets medel för studiestöd, samt i huvudsak från institutionens FUF-medel. Ytterligare en doktorand följer institutionens forskarutbildning men är anställd av Mittuniversitetet. Tre nya forskarstuderande antogs under hösten 2025 för att påbörja sin anställning under januari 2026.

Alla institutionens doktorander har två handledare. Institutionen har åtta professorer, två professor emeritus samt därutöver tre docentkompetenta lärare. En doktorand har haft externt handledarskap.

Enes Al Weswasi disputerade med avhandlingen. "The Impact of Incarceration: Quasi-Experimental Studies on Deterrence, Incapacitation, and Reintegration." Avhandlingen nominerades till Högskoleföreningens pris för bästa avhandling.

Institutionen har ett Forskarkollegium (FK) som sammanträder cirka tre gånger per termin. FK behandlar dels frågor som rör forskarutbildningen, samt dels forskningsrelaterade frågor. FK ansvarar också för att till institutionsstyrelsen (IS) föreslå vilka sökande som ska erbjudas doktorandtjänst. Alla fast- samt tillfälligt anställda forskare inbjuds till FK.

En gång per termin sammanträder institutionens handledare i ett handledarkollegium (HK) där man dels gemensamt går igenom doktorandernas progression, dels har möjlighet att diskutera handledarfrågor.

Institutionen har ett doktorandråd som sammanträder cirka tre gånger per termin i anslutning till Forskarkollegiets sammanträden. Rådets målsättning är att skapa en social miljö för doktoranderna, att stödja doktoranderna i det konkreta arbetet och att ta emot och förmedla önskemål från doktoranderna till FK, institutionsstyrelse och ledning.

SAMVERKAN

I universitetens uppgifter ingår den s.k. tredje uppgiften, vilket innebär att universiteten skall samverka med omvärlden bland annat genom att föra ut kunskap och forskningsresultat. Institutionen står genom sitt ämne, kriminologi, i hög grad i centrum för allmänhetens, myndigheters och medias intresse.

PEDAGOGISKT UTVECKLINGSARBETE

Institutionen lägger stor vikt vid undervisning och pedagogiskt utvecklingsarbete. Undervisningen utvärderas kontinuerligt. Dessa utvärderingar visar att undervisningen är uppskattad. Kursutvärderingarna diskuteras av kursansvariga, studierektor och studentrepresentant i syfte att förbättra våra kurser. Doktorander och lärare deltar i universitetets högskolepedagogiska kurser och arbetar aktivt på institutionen när det gäller att utveckla undervisningen.

Under år 2025 har studierektorerna tagit fram riktlinjer för hur studenterna får använda AI på grund- och avancerad nivå, efter önskemål från studentrepresentanter. Dessa riktlinjer togs fram genom kontinuerliga avstämmningar med lärarkollegiet och studentrepresentanter.

INTERNATIONELLA SAMARBETEN

Under 2025 har Kriminologiska institutionens medarbetare fortsatt att vara aktiva i internationella forskarnätverk och samarbeten, med särskilt fokus på nordiska sammanhang. Institutionens forskare har även presenterat på flera internationella konferenser och workshops, vilket speglar det breda engagemanget i frågor som rör kriminologi, rättssystem och samhällsutveckling.

Nordiska Samarbetsrådet i Kriminologi finansierar ett nordiskt forskarnätverk om Sentiments in Justice, där Klara Hermansson vid Högskolan i Gävle är koordinator. Tove Pettersson och Kalle Tryggvesson deltar och utöver de svenska deltagarna ingår forskare från Finland, Danmark, Norge och Island.

Christopher Collstedt deltog vid konferensen Narrating Harm, Narrating Hope, på Swansea universitet i Wales. Siri Haavimb deltog i NSfK:s forskarseminarium i Danmark.

Olof Bäckman, Anders Nilsson, Felipe Estrada, Fredrik Sivertsson, Enes Al Weswasi och Anna Kahlmeter ingår i ett nordiskt forskarnätverk – A Nordic Collaboration with Register Data – där det ingår forskare från Sverige, Finland, Danmark, Norge, Skottland och Holland. Nätverket möttes under en workshop som anordnades 25-26 augusti 2025 i Helsingfors, Finland.

Magnus Hörnqvist var medkoordinator för arbetsgruppen för kritisk teori inom Nordiskt sommaruniversitet samt medkoordinator för seminariet för kritisk teori på Stockholms universitet.

Maria Andersson Vogel ingår i styrgruppen för det nordiska forskarnätverket FlickForsk!
<https://www.umu.se/umea-centrum-for-genusstudier/forskning/flickforsk/>

Robin Gålnander var Keynote Speaker vid den internationella konferensen Kriminologidagarna 2025 i Oslo. Han arrangerade även ett Author Meets Readers-seminarium vid The Scottish Centre for Crime & Justice Research för att lansera den nya boken *Desistance, Resistance and Normalcy* (Fredriksson & Gålnander 2025). Tea Fredriksson och Robin deltog som författare. Kommentatorer var Fergus McNeill och Marguerite Schinkel.

Anita Heber är ledamot i styrelsen för the International PhD programme in Criminology på Università Cattolica del Sacro Cuore of Milan, Italy.

Emelí Lönnqvist är kontaktsekreterare för Nordiska Samarbetsrådet för Kriminologi (NSfK) och Tove Pettersson är rådsmedlem i NSfK.

Lars Brännström ingår i det nordiska forskarnätverket NORDLOCH – Nordic Network on Longitudinal Child Welfare Research – där det ingår forskare från Sverige, Finland, Danmark och Norge. Nätverket möttes under en workshop som anordnades 22-23 september 2025 i Stockholm.

Stockholm Criminology Prize

Stockholmspriset i kriminologi är ett internationellt pris som instiftats med stöd av Torsten Söderberg stiftelsen och Justitiedepartementet. Priset delas årligen ut för framstående bedrifter inom kriminologisk forskning eller för den praktiska tillämpningen av forskningsresultat avseende brottsbekämpning och främjandet av mänskliga rättigheter.

Institutionen administrerar priset och ordförande i prisets internationella jury är professor emeritus Jerzy Sarnecki, Stockholms universitet och professor emeritus Lawrence Sherman, Cambridge University. 2025 års Stockholmspris i kriminologi tilldelas Charis E. Kubrin, professor vid University of California, Irvine och Mark W. Lipsey, forskningsprofessor vid Vanderbilt University för deras forskning som avlivar de båda myterna att invandring ökar brottsligheten respektive att rehabilitering av lagöverträdare inte fungerar.

UPPDRAG

Anders Nilsson

- Ledamot av Kriminalvårdens vetenskapliga råd.
- Ledamot av Brottsförebyggande rådets vetenskapliga råd.
- Ingår i styrelsen för Ulla V Bondesons stiftelse för rättssociologisk och kriminologisk forskning.

Anita Heber

- Ledamot i SiS vetenskapliga råd.

Emelí Lönnqvist

- Kontaktsekreterare för Nordiska Samarbetsrådet för Kriminologi (NSfK).

Felipe Estrada

- Ledamot i NSCR Scientific Advisory Committee.
- Ingår i editorial/advisory board för European Journal of Criminology, Nordic Journal of Criminology och Socialvetenskaplig Tidskrift.
- Ledamot Stockholms universitets Hörandeförsamling.
- Ledamot av samhällsvetenskapliga fakultetsnämnden.

Henrik Tham

- Medlem i redaktionsrådet för Tidskrift för kriminalvård.

Ingrid Lander

- Styrelseledamot i SULF vid Stockholms universitet.
- Förbundsstyrelseledamot i SULF.
- Ordförande för SACO-S föreningen vid Stockholms universitet.

Jerzy Sarnecki

- En av två ordföranden i juryn för The Stockholm Prize in Criminology och adjungerad ledamot i styrelsen för detta pris.
- Ledamot i Stockholms socialtjänstakademi.

Julia Sandahl

Institutionens representant för området Social hållbarhet i det strategiska samverkansavtalet mellan Stockholms stad och Stockholms Universitet som går ut på att kontinuerligt utveckla samverkan i forskning, utbildning och samhällsutveckling. Gruppen har haft regelbundna möten under året.

Katarina Winter

- Deltagare som mentor i mentorprogrammen för doktorander respektive forskare vid Stockholms universitet.
- Medlem i organisationsgruppen för Nordic STS Conference och specifikt ansvarig för samarbetet med Accelerator, Stockholm juni 2025.
- Ordförande för panelen *Law enforcement and the formation of the techno-police state in the Nordics* (tillsammans med Vasilis Galis (IT-universitetet i Köpenhamn) och Björn Karlsson (IT-universitetet i Köpenhamn)).

- Medlem i referensgruppen för forskningsprojektet *Att mäta för att veta: En studie för att öka tillförlitliga trygghetsmätningar*, Jeanette Melin (Södertörns högskola).
- Medlem i referensgruppen för forskningsprojektet *Ekonomisk hälsa bland unga vuxna: Finansiell förmåga, privatekonomisk situation och psykisk hälsa*, Henrik Levinsson (Lunds universitet).
- Mottagare av Katrin Fridjónsdóttir Memorial Prize, ett nationellt forskningspris i kunskaps- och vetenskapssociologi som delas ut gemensamt av Uppsala universitet och Lunds universitet.

Lena Roxell

- Ledamot i Stiftelsen Ulla Bondeson.

Olof Bäckman

- Medlem av redaktionsrådet för tidskriften *Acta Sociologica*.
- Ledamot av Riksrevisionens vetenskapliga råd.

Robin Gålnander

- Institutionens representant i Genusakademin vid Stockholms universitet.

Silsa Heilborn

- Ledamot i professionsutvecklingskommittén, The Institute of Internal Auditors Sweden – IIA Sweden.

Susanne Alm

- Medlem i referensgrupp, ESO-rapport om segregation och brottslighet, 2023–2025.

Tea Fredriksson

- Representant i Skolverkets råd för de högskoleförberedande programmen.

Tove Pettersson

- Ledamot i Kriminalvårdens vetenskapliga råd.
- Ledamot i Socialtjänstakademin i Stockholms stad.
- Ledamot i Samhällsvetenskapliga fakultetens jämställdhetsgrupp.
- Ledamot av Vetenskapsrådets referensgrupp för Kriminologiprogrammet.
- Rådsmedlem i Nordiska Samarbetsrådet för Kriminologi.
- Ledamot i Brottsförebyggande rådets vetenskapliga råd
- Suppleant i Lärarfröslagsnämnd II, Samhällsvetenskapliga fakulteten

REMISSVAR

Kriminologiska institutionen vid Stockholms universitet yttrande över följande remissvar:

Ds 2024:26. Ökad trygghet och säkerhet på särskilda ungdomshem och LVM-hem

Kriminologiska institutionen har lämnat remissyttrande över Ds 2024:26 – *Ökad trygghet och säkerhet på särskilda ungdomshem och LVM-hem*. Remissvaret avgränsas till de förslag som rör särskilda ungdomshem. Institutionen avvisar utredningens förslag med hänvisning till att de inte kan anses tillräckligt utreda.

Institutionen bedömer att utredningen är undermålig, bland annat eftersom risker och negativa konsekvenser för de barn och unga som berörs inte har analyserats tillräckligt. Kritik riktas också mot den enkätstudie som använts som underlag, vilken bedöms sakna trovärdighet ur ett forskningsmetodologiskt perspektiv. Institutionen avstyrker särskilt förslagen om en ny form av avskildhet av ordning och säkerhetsskäl samt utökade möjligheter till kroppsvisitation. Förslagen kritiseras för att innebära en överföring av åtgärder från fängelselagstiftning till vårdlagstiftning för barn utan tillräcklig analys av konsekvenser för barns rättigheter, hälsa och behandling.

Remissvaret har beretts av docent Maria Andersson Vogel och forskare Jonna Rennerskog och beslutades per capsulam av institutionsstyrelsen den 28 januari 2025, under ledning av ordförande Felipe Estrada.

Ds 2024:30 Bilaga 1. En lag om insatser inom socialtjänsten till vårdnadshavare, barn och unga när samtycke saknas

Kriminologiska institutionen har lämnat remissyttrande över Ds 2024:30 Bilaga 1 – *En lag om insatser inom socialtjänsten till vårdnadshavare, barn och unga när samtycke saknas*. Remissvaret omfattar förslag om insatser i öppna former utan samtycke, särskilda föreskrifter och kontroll av dessa samt insatser efter vistelse på särskilda ungdomshem eller HVB. Institutionen avstyrker huvuddelen av förslagen.

Institutionen framhåller att förslagen betonar kontroll och tvång snarare än stöd samt att det saknas vetenskapligt stöd för att åtgärderna förebygger kriminalitet. Det betonas också att ökad användning av tvångsmedel riskerar att skada tilliten till socialtjänsten och medför rättssäkerhetsproblem, bland annat genom otydliga riskbedömningar. Förslagen om särskilda föreskrifter, elektronisk övervakning och provtagning avstyrks därför, liksom motsvarande förslag för barn och unga efter vistelse på HVB eller särskilda ungdomshem.

Institutionen tillstyrker dock förslaget om rätt till tillfällig föräldrapenning vid deltagande i insatser i öppna former.

Remissvaret har beretts av forskare Anna Kahlmeter och professor Tove Pettersson och beslutades per capsulam av institutionsstyrelsen den 20 februari 2025, under ledning av ordförande Felipe Estrada.

SOU 2025:11 Bilaga 1. Straffbarhetsåldern

Kriminologiska institutionen har lämnat remissyttrande över SOU 2025:11 – *Straffbarhetsåldern*. Remissvaret behandlar förslagen om sänkt straffbarhetsålder i vissa fall samt ändrat straffmaximum för unga lagöverträdare. Institutionen avvisar båda förslagen.

Institutionen framhåller att utredningen inte kunnat visa att nyttan med förslagen överstiger deras skadeverkningar, vare sig på individ- eller samhällsnivå. Särskilt betonas att argumenten för en sänkning i hög grad bygger på antaganden, medan argumenten emot har starkare stöd i forskning. Det framhålls bland annat att en sänkning inte kan förväntas minska brottsligheten, att barn är särskilt känsliga för bestraffning samt att det finns risk för negativa effekter som stigmatisering och rekrytering av yngre barn. Även förslaget om ändrat straffmaximum avvisas, då det saknas tydlig motivering.

Remissvaret har författats av professor emeritus Henrik Tham samt professorerna Anders Nilsson och Olof Bäckman och beslutades per capsulam av institutionsstyrelsen den 24 april 2025, under ledning av ordförande Felipe Estrada.

SOU 2025:33 Bilaga 1. Skärpta och tydligare krav på vandel för uppehållstillstånd

Kriminologiska institutionen har lämnat remissyttrande över SOU 2025:33 – *Skärpta och tydligare krav på vandel för uppehållstillstånd*. Institutionen avvisar förslaget att införa bristande vandel som skäl för att vägra eller återkalla uppehållstillstånd.

Institutionen framhåller att kopplingen mellan utanförskap och kriminalitet å ena sidan och vandelsprövning å andra sidan inte är klarlagd. Vidare kritiserar att begreppet vandel är otydligt definierat och därmed inte uppfyller grundläggande krav på rättssäkerhet. De exempel på bristande vandel som anges bedöms inte heller stå i proportion till så ingripande åtgärder som avvisning eller utvisning. Institutionen riktar också kritik mot att förslagen bygger på otillräckligt underbyggda antaganden och mot den omfattande uppgiftsskyldighet som föreslås mellan myndigheter. Slutligen avvisas utredningens resonemang om att förslaget skulle bidra till ökad jämställdhet.

Remissvaret har beretts av professor emeritus Henrik Tham och professor emeritus Janne Flyghed och beslutades per capsulam av institutionsstyrelsen den 6 maj 2025, under ledning av ordförande Felipe Estrada.

Skärpta regler för villkorlig frigivning (utkast till lagrådsremiss)

Kriminologiska institutionen har lämnat bidrag till Stockholms universitets remissvar på utkastet till lagrådsremiss *Skärpta regler för villkorlig frigivning*. Institutionen avvisar förslagen om skärpta regler för villkorlig frigivning.

Institutionen framhåller att bakgrundsbeskrivningen av behovet av reformen inte är trovärdig och att regeringen i flera delar går emot tidigare utredningar och remissinstanser. Särskilt ifrågasätts antagandet att skärpta regler för villkorlig frigivning skulle minska återfall i allvarlig brottslighet. Det betonas att forskning inte visar att senarelagd frigivning leder till minskade återfall över tid, samtidigt som det finns studier som pekar på risker för ökad misskötsamhet under anstaltstiden. Institutionen riktar även kritik mot förslaget att kunna skjuta upp villkorlig frigivning vid risk för återfall, eftersom prognosinstrumenten bedöms vara mycket osäkra. Därtill framhålls att den brottsförebyggande effekten av längre inspärning är begränsad, medan kostnaderna är mycket stora.

Remissvaret har beretts av professor emeritus Henrik Tham och doktorand Enes Al Weswasi och beslutades per capsulam av institutionsstyrelsen den 16 juni 2025, under ledning av ordförande Felipe Estrada.

SOU 2025:66. En straffreform

Kriminologiska institutionen har lämnat remissyttrande över SOU 2025:66 – *En straffreform*. Institutionen avvisar de delar av utredningens förslag som bedöms leda till höjda straffnivåer och en kraftig ökning av antalet fängelsestraff.

Institutionen framhåller att utredningen inte gjort troligt att synen på brottsligheten har skärpts på ett sätt som motiverar de föreslagna straffskärpningarna. Det ifrågasätts också att straffskalornas föreslagna konstruktion bättre skulle motsvara brottens faktiska straffvärde. Vidare avvisas resonemanget om att brottsoffrets upprättelse kräver hårdare straff, eftersom detta enligt institutionen saknar stöd i forskningen och inte tar tillräcklig hänsyn till vad brottsoffer faktiskt efterfrågar. Institutionen riktar även kritik mot förslagets konsekvenser. Reformen bedöms medföra mycket stora kostnader och en nära fördubbling av antalet intagna, vilket skulle få orimliga följder för Kriminalvården.

Remissvaret har beretts av postdoc Enes Al Weswasi, professor Olof Bäckman, professor Felipe Estrada, professor Anita Heber, doktorand Emeli Lönnqvist, professor Anders Nilsson och professor emeritus Henrik Tham. Det beslutades av institutionsstyrelsen den 25 september 2025, under ledning av ordförande Tove Pettersson.

PUBLIKATIONER 2025

Institutionens rapportserie och avhandlingsserie

En uppdaterad version av institutionens rapporter samt avhandlingar finns på institutionens hemsida:

<https://www.su.se/kriminologiska-institutionen/forskning/publikationer#614398> och i Digitala Vetenskapliga Arkivet (DiVA).

Övriga publikationer

För publikationer före år 2025, se tidigare verksamhetsberättelser.

Al Weswasi, Enes. The Impact of Incarceration : Quasi-Experimental Studies on Deterrence, Incapacitation, and Reintegration.

Al Weswasi, E. & Bäckman, O. Effect of early prison release with electronic monitoring. Journal of criminal justice.

Al Weswasi, E. The Effects of Replacing Incarceration with Electronic Monitoring on Crime, Mortality, and Labor Market Exclusion, Journal of quantitative criminology.

Alvarez, M. and Ruiz-Tagle, J. Street Conflicts : Capitalization Strategies of Violence in Santo Tomás Slum (La Pintana, Chile). Deviant behavior.

Björklund, C., Sivertsson, F., Landberg, J., Raninen & J., Larm, P. Latent classes of substance

use and delinquency in a Swedish national sample of adolescents and associated risk factors. PLOS ONE 20.

Edman, J. Swedish Alcohol Smuggling in the Mid-19th Century: A Case Study of the Knowledge Base of Swedish Crime Policy. *The Journal of Historical Criminology*.

Flyghed, J. Outlaw Bikers in the Swedish Parliament: How MC Clubs Became Organized Crime. In: Arjan Blokland, Klaus von Lampe & Sjoukje van Deuren (ed.) *Outlaw Bikers as Organized Crime*: (pp. 22-35). Abingdon: Routledge

Flyghed, J. Politik, makt och kunskapsförakt – så nedmonteras demokratin, s.16-23, *Artikel 14 #1 2025 av FARR (Flyktinggruppernas RiksRåd)*.

Fredriksson, T. No longer happening, not yet resolved : The courthouse as a socio-temporal threshold. *Crime, Media, Culture: An International Journal*.

Fredriksson, T. & Gålnander, R. Desistance, Resistance, and Normalcy. Routledge.

Gålnander R., Bäckman, O. & Rojas, Y. A Fresh Start or a False Dawn? Assessing the Crime-Preventive Effect of Debt Settlements for People with a History of Conviction, *The British Journal of Criminology*, Vol 65, no 3, pp. 598–617.

Gålnander, R., Pettersson, T. & Carlsson, C. Limiting Beliefs and Desistance from Gang Crime. *The British Journal of Criminology*, Online first: <https://doi.org/10.1093/bjc/azaf103>

Gålnander, R. Pettersson, T. & Carlsson, C. Unga, SiS och kriminella nätverk: Att hantera risker och möjliggöra förändring. Stockholm: Statens Institutionsstyrelse.

Hörnqvist, M. Straffets dubbla rättvisa. Kapitel i bok, del av antologi.

Hörnqvist, M. The double justice of punishment. Kapitel i bok, del av antologi.

Kahlmeter, A., Bäckman O. Justice by privilege? Social inequality in waivers of prosecution among youth. *Journal of criminal justice*.

Lönnqvist, E. & Smith, P S. Innocent in theory, punished in practice: Assessing the punitiveness of Swedish and Danish pretrial practice. *Incarceration*.

Lindell, C., Dynevall, M., Lönnqvist, E. & Starfelt Sutton, L. C. Mental health, out-of-cell activities, and misconduct among children and young adults on remand in Sweden before and during the COVID-19 pandemic. *Incarceration*.

McGuinness, P., Simpson, A., Fredriksson, T., & Fiddler, M. *Hauntology: an introduction for criminologists*. Taylor & Francis. Bok.

Nelléus, H. Sisyphus' Boulder? Ambivalence in the Desistance Process. Stockholm University: Department of Criminology.

Nilsson, A., Bäckman, O., Estrada, F. & Sivertsson, F. Social change and birth cohort differences in recorded crime: is there increasing or decreasing inequality among young offenders from different social backgrounds? *Handbook on Crime and Inequality* pp. 328-349.

Sivertsson, F., Aaltonen, M., Bäckman, O., Martikainen, P., Estrada, F., Pitkänen, J., Nilsson, A. & Suonpää, K. Two of a kind? A comparative multicohort study of juvenile violence in Finland and Sweden. *European Journal of Criminology*.

Andersson Vogel, M. & Pettersson, T. Blurring the Lines Between Victimhood and Responsibilization? Sex as Behavioral Problems in Court Decisions on Compulsory Care of Young People. *Feminist Criminology*, 20 (1), 3–23.

Winter, K. Longing and Lacking: Pasts, presents, and futures in municipal crime prevention technology. *Nordic Journal of Science and Technology Studies*.

Winter, K. & Hermansson, K. (Dis)affordances and abandonment: Understanding everyday user engagement with security apps. *Sociologisk forskning*.

Winter, K. & Kaun, A. Digitala (o)trygghetsteknologier som sociotekniska system: föreställningar, materialitet och praktiker. ARKIV. Tidskrift för samhällsanalys.

FORSKNING

Nedan framgår vilka projekt som pågick vid institutionen under år 2025. För information om forskningsprojekt från tidigare år, se tidigare verksamhetsberättelser. Utöver nedan listade forskningsprojekt deltar forskare vid institutionen även vid projekt förlagda vid andra institutioner och lärosäten. Dessa omfattar bland annat projektet *Skadelindring, kontroll och narkotikapolitik i förändring* vid Institutionen för socialt arbete på SU där Katarina Winter ingår i teamet. I projektet *Makt och tvång vid särskilda ungdomshem. Omfattning, variationer och förklaringar till tvångsanvändning*, som sorterar under Linnéuniversitetet, deltar både Maria Andersson Vogel och Tove Pettersson. Maria Andersson Vogel är även med i Umeå universitets projekt *Tjejer i kriminella gäng: utsatthet, delaktighet och våldsanvändning*. Tove Pettersson och Kalle Tryggvesson medverkar i projektet *Känsla för rättvisa? Attityder till straff i Sverige*, ett projekt som projektleds av Klara Hermansson vid Gävle Högskola.

1. Att växa upp som tjej i särskilt utsatta områden

Projektets titel	Att växa upp som tjej i särskilt utsatta områden – levda erfarenheter, centrala samhällsaktörer och samhällsarbete
Projektledare	Maria Andersson Vogel
Medverkande	Linda Arnell (Umeå universitet) och Maria Moberg Stephenson (Karlstad universitet)
Projektperiod	2022–2026
Finansiering	FORTE

Sammandrag	De senaste åren har de bostadsområden som polisen listat som "särskilt utsatta" uppmärksammas allt mer. I de mediala, politiska och akademiska diskussionerna om utsatta områden lyser emellertid ofta flickor, tjejer och kvinnor med sin frånvaro. Detta kan förstås mot bakgrund av att de i mindre utsträckning är inblandade i de våldsamma, kriminella och gängrelaterade handlingar som främst varit i fokus i diskussionerna. Samtidigt visar forskning att lokalsamhället påverkar människors liv på en rad olika sätt. Platsen påverkar vårt identitetsskapande, vår tillvaro och våra rörelsemönster – hur vi orienterar oss. Att sätta fokus på tjejers livsvillkor, deras levda erfarenheter och utsatta områden som plats är således av betydelse för att utveckla ett samhällsarbete som också inkluderar tjejer och deras perspektiv. Syftet med studien är att bidra med kunskap om tjejers liv i särskilt utsatta områden. Detta kommer att ske genom två delstudier: 1) genom att undersöka hur tjejer som växer upp i utsatta områden orienterar sig, mot bakgrund av levda erfarenheter, social kontext och sociala normer, och vilka centrala samhällsaktörer som ges betydelse, och 2) genom att undersöka hur dessa centrala samhällsaktörer resonerar kring tjejers livssituationer i utsatta områden. Målsättningen med studien är dessutom att den kunskap som projektet bidrar med ska kunna vara ett stöd för att utveckla samhällsarbetet i utsatta områden. Studien tar avstamp i fenomenologin, vilket innebär att förstå kroppen och levda erfarenheter som utgångspunkt för vår förståelse av världen. Mot bakgrund av detta har studien en etnografisk ansats, där den första delstudien bygger på berättelsefokuserade intervjuer med tjejer (13–19 år) som huvudsaklig empiri, vilket kompletteras med stadsvandringar och visuell etnografi. Den andra delstudien bygger i sin tur på semistrukturerade intervjuer med centrala samhällsaktörer, vilka identifierats genom den första delstudien.
------------	--

Dokumentation	Vogel, M.A.; Arnell, L. & Moberg Stephenson, M. (2024). Girls in Deprived Areas. Place, Violence and Femininity. In S. Mazzarella (Ed.) <i>Routledge Companion to Girls' Studies</i> . Routledge.
---------------	---

2. Barriers and Expectations in Women's Desistance from Crime

Projektets titel	Maintaining Desistance – Barriers and Expectations in Women's Desistance from Crime
Projektledare	Robin Gålnander
Projektperiod	2015-pågående
Finansiering	Anslag
Sammandrag	Hur går det till när människor försöker upphöra med brottslighet? Att lämna ett ofta våldsamt, slitsamt och destruktivt sätt att leva för något annat, något okänt, något 'normalt'? Vilka svårigheter och kval möter de som försöker? Dessa stora frågor behandlas i forskningsprojektet 'Maintaining Desistance'. Den stora frågan som forskningen drivs av är 'vad hjälper, och vad hindrar kvinnor som försöker ta sig ur en kriminaliserad livsstil?'. Genom upprepade djupintervjuer får det longitudinella och prospektiva projektet följa tio kvinnors upphörandeprocesser i realtid. De tio kvinnorna har levt hela sina liv på samhällets marginal. Alla tio har dömts för brott, ofta otaliga gånger. Drogrelaterade brott, stölder, inbrott och misshandel var de vanligaste brotten för kvinnorna som hade normaliserat en kriminaliserad livsstil. Denna livsstil de nu är i stånd att bryta upp ifrån, i jakten på något annat, något okänt, något 'normalt'. Resultat från studien publiceras löpande som artiklar i tidskrifter och bokkapitel, samt har även resulterat i en doktorsavhandling. Sammantaget belyser studien både förväntningar och förhinder i upphörandeprocessen: hopp, drömmar och framsteg varvas med strukturella och personliga hinder i vad som framkommer som oerhört komplexa och sköra förändringsprocesser. Genom att trycka på det processuella, att den här livsstilsförändringen böljar fram och tillbaka med framsteg, motgångar och perioder av stillestånd, bidrar studien till ökad förståelse för hur det går till när människor försöker bryta upp från livsstilar präglade av brottslighet och domar. Denna insikt om att felsteg varvas med framsteg är ett viktigt bidrag såväl till forskning som till praktiskt socialt arbete, där den delvis går på tvärs mot hur samhället idag ser på och arbetar med de här problemen.

Med den framåtblickande och utforskande ansatsen bidrar forskningsprojektet med kunskap om de strukturella barriärer, relationella ovissheter, personliga kval, hopp och aspirationer som alla är del av upphörandeprocessen. Vägen till ett annat liv är kantat av hinder, motgångar och tvivel men även hopp, förväntningar och starka viljor, och allt det behöver beaktas om samhället ska kunna förstå och erbjuda bättre stöd till människor som vågar sig ut på en sådan förändringsresa.

Dokumentation

[Fredriksson, T. & Gålnander, R. \(2025\). Desistance, Resistance, and Normalcy. Routledge.](#)

[Gålnander, R. \(2024\). Persist to desist: How to maintain desistance from crime in the face of severe setbacks. Criminology & Criminal Justice, 24\(5\), 939-954](#)

[Gålnander, R. \(2023\). "Jag har bara dåliga erfarenheter" – Heterosexuella parrelationers betydelser för kvinnor som lämnar kriminalitet och missbruk. In: Holmström, C., de Cabo, A. & Ouis, P. \(Eds.\). Perspektiv på sexualitet i socialt arbete. Stockholm: Liber.](#)

[Gålnander, R. \(2023\). 'The Anxiety of a Lifetime'—Dealing with Debt in Desistance from Crime. The British Journal of Criminology. Vol. 63, no. 2, 461–476.](#)

[Gålnander, R. \(2022\). The Lonely Road to Reform: On the Detriments of Loneliness in Women's Desistance from Crime. Nordisk Tidsskrift for Kriminalvidenskab. 109\(1\).](#)

[Gålnander, R. & Österman, L. \(2022\). A Darker Tale of Exceptionalism: How Punitive Drug Policies Impact Women's Experiences of Desistance in Sweden. In: Masson, I. & Booth, N. \(Eds.\). The Routledge Handbook of Women's Experiences of Criminal Justice. New York: Routledge.](#)

[Gålnander, R. \(2020\). Maintaining Desistance: Barriers and Expectations in Women's Desistance from Crime. Dissertation. Department of Criminology, Stockholm University.](#)

[Fredriksson, T. & Gålnander, R. \(2020\). "Fearful futures and haunting histories in women's desistance from crime: A longitudinal study of desistance as an uncanny process". Criminology. Volume 58, Issue 4, pp. 599-618](#)

[Gålnander, R. \(2020\). "Shark in the Fish Tank" – Secrets and Stigma](#)

Projektets titel	Maintaining Desistance – Barriers and Expectations in Women's Desistance from Crime
-------------------------	--

[in Relational Desistance from Crime. British Journal of Criminology. Volume 60, Issue 5, pp. 1302–1319](#)

[Gålnander, R. \(2020\). Desistance From Crime – to What? Exploring Future Aspirations and Their Implications for Processes of Desistance. Feminist Criminology. 15\(3\). pp. 255-277](#)

[Gålnander, R. \(2019\). Being Willing but Not Able: Echoes of Intimate Partner Violence as a Hindrance in Women's Desistance from Crime. Journal of Developmental and Life-Course Criminology](#)

[Gålnander, R. \(2018\). 'Nej men då skiter jag i det här' – Om strukturella barriärer, fatalism och handlingsutrymme i tidiga stadier av upphörande med brott. Paper presented at The Scandinavian Research Council for Criminology \(NSfK\), Helsinki, Finland, May 2018. Pp. 93-98](#)

[Gålnander, R. \(2016\). Twisting and Turning Desistance from Crime: A Qualitative Approach to the Understanding of Women's Transitions out of Crime. Paper presented at The Scandinavian Research Council for Criminology \(NSfK\), Bifröst, Iceland, May 2016. Pp. 154-162.](#)

3. Consequences of Punishment

Projektets titel	Consequences of Punishment: Causal Mechanisms and Heterogeneity in the Effects of Criminal Convictions
-------------------------	---

Projektledare	Enes Al Weswasi
---------------	-----------------

Handledare	Olof Bäckman och Lena Roxell
------------	------------------------------

Projektperiod	2020–2025
---------------	-----------

Finansiering	Fakultetsanslag och FORTE
--------------	---------------------------

Sammandrag	Recent effect studies reveal that the effects of incarceration are heterogenic and the causes of this treatment effect heterogeneity have been highlighted as relatively unexplored and particularly important to better understand punishment and its mechanisms. One reason for the limited scholarly knowledge is that studies that analyze the consequence of punishment are often 'black box'
------------	--

Projektets titel**Consequences of Punishment: Causal Mechanisms and Heterogeneity in the Effects of Criminal Convictions**

studies that measure the effects but do not distinguish the underlying mechanisms that are causing the produced effects. Additionally, limited scholarly attention has been given to the unintended effects for the individual who has undergone a criminal sanction. These secondary effects on the punished individual are often described as collateral consequences of punishment and address the various negative effects of punishment on non-crime related outcomes (e.g., labour market attachment and school achievement).

Principally with a counterfactual approach, the following research questions will be addressed in the dissertation:

i) What are the recidivism related effects of being subjected to a criminal sanction?

ii) What are the unintended and secondary consequences for the individuals who have undergone a punishment?

iii) Is there between-group heterogeneity in the effects of a sanction? This research question will try to address the occurrence of differences in effects depending on social and demographic groups.

iv) What are the potential mechanisms and moderators that may produce or impact the rehabilitative or criminogenic effects observed?

v) Are there systematic differences in the consequences of punishment between the European and, in particular, the Nordic crime policy regimes versus findings from contexts that are regarded as having a less moderate penal climate?

Dokumentation

Saknas.

Projektets titel**Den svenska kriminalpolitikens kunskapsbruk 1853–2024**

Projektledare

Johan Edman

 Deltagare/
Medverkande/
Handledare

Johan Edman

Finansiering	Vetenskapsrådet
Sammandrag	Lag och ordning har på kort tid seglat högt upp på den politiska dagordningen. Med detta har också följt föreställningar om skarpare kriminalpolitiska positioneringar, motstridiga politiska påståenden om kriminalitetens karaktär och lösning, ett något impressionistiskt bruk av forskningsbaserad kunskap och en växande ömsesidig misstro mellan forskare, politiker och opinionsbildare. Stämmer denna bild och är det då något nytt? Beror det i sådana fall på förändringar av exempelvis den upplevda kriminaliteten, politiken, mediarapporteringen eller forskningen? Hur har det sett ut tidigare, vilken kunskap har kriminalpolitiska utsagor vilat på och hur har relationen mellan forskning och kriminalpolitik varit? I det planerade projektet ska det kriminalpolitiska kunskapsbruket i Sverige undersökas under åren 1853–2024. Syftet är för det första att analysera vilka kunskapsanspråk våra rikspolitiker har redovisat då de har uttalat sig i kriminalpolitiska frågor, om och hur detta har förändrats över tid samt, för det andra, att därigenom bidra med ett historiskt perspektiv på dagens kriminalpolitik. I vilken mån drivs politisk förändring av känsla eller förnuft, av ideologi eller empiri? Finns det fog för forskningens beskrivningar av en kriminalpolitisk utveckling som alltmer straffande, känslostyrd, populistisk och politiserad? Och om det gör det, är det något unikt för vår tid eller något som även har präglat äldre tiders kriminalpolitik? Projektet kommer att bidra till forskningen om kriminalpolitikens historia i allmänhet och dess kunskapsbas i synnerhet samt även ge sig i kast med flitigt diskuterade forskningsfrågor som kriminalpolitisk populism, repression och forskningsresistens. Projektets resultat kan även bidra till att öka kommunikationen och förståelsen mellan politiker, forskare och opinionsbildare.
Dokumentation	Saknas.

4. Den svenska ungdomsbrottsligheten

Projektets titel	Den svenska ungdomsbrottsligheten
Projektledare	Felipe Estrada, Anders Nilsson och Janne Flyghed
Medverkande	Anders Nilsson, Janne Flyghed, Henrik Tham, Fredrik Sivertsson, Tove Pettersson, Christoffer Carlsson, Olof Bäckman, Julia Sandahl,

Projektets titel	Den svenska ungdomsbrottsligheten
	Sven Granath
Projektperiod	Pågående
Finansiering	Fakultetsmedel, SU
Sammandrag	Ungdomsbrottsligheten är ett av de centrala problemområdena såväl inom kriminologisk forskning som i svensk samhällsdebatt. I detta bokprojekt som pågått under hela 2000-talet medverkar flera av landets främsta experter på ungdomsbrottslighet. Utifrån sin forskning belyser vi centrala frågor kring ungdomars brottslighet och samhällets reaktion. Projektet har hittills publicerat fem antologier med olika forskningsbidrag. Den femte och senaste upplagan innehåller nyskrivna kapitel som behandlar skjutningar i gängmiljöer, skolan och brottsligheten, ungas utsatthet för brott samt ungdomsbrottslighet ur ett livsförloppsperspektiv. Sammantaget ger bokprojektet utifrån skilda perspektiv och metoder en mångfacetterad kunskap om ungdomsbrottslighetens karaktär, omfattning och utveckling, dess orsaker och förklaringar samt om samhällets åtgärder och reaktioner.
Dokumentation	Fem forskningsvolym. Den senaste publicerad 2022 och nästa beräknas publiceras år 2027.

5. Ett anständigt liv? Livet efter brott för två generationer av lagöverträdare

Projektets titel	Ett anständigt liv? Livet efter brott för två generationer av lagöverträdare
Projektledare	Christoffer Carlsson
Deltagare/ Medverkande/ Handledare	Robin Gålnander, Jerzy Sarnecki, Henrik Nelléus
Projektperiod	2024-2027
Finansiering	Vetenskapsrådet
Sammandrag	'Ett Anständigt Liv?' syftar till att nå en fördjupad empirisk och teoretisk förståelse av upphörande med brott genom djuplodande livshistorieintervjuer med grupper av svenska lagöverträdare, en född på 1940-talet och den andra född på 1970-talet.

1970-talet. Båda dessa grupper har tidigare undersökts inom ramen för Stockholm Life Course Project (SLCP), ett av Sveriges mest välkända longitudinella kriminologiska forskningsprojekt. Data från de tidigare uppföljningarna kommer att användas även i *Ett Anständigt Liv?*, för att kunna studera den hela individens livslopp.

Under år 2025 har arbetet med datainsamling pågått och inledande resultat publicerat, i form av en masteruppsats.

Dokumentation	Nelléus, H. (2025). <i>Sisyphus' Boulder? Ambivalence in the Desistance Process</i> . Stockholm University: Department of Criminology
---------------	---

6. Dit ljuset inte når - Den svenska häktningsinstitutionen

Projektets titel	Dit ljuset inte når - Den svenska häktningsinstitutionen
Projektledare	Emelí Lönnqvist
Handledare	Magnus Hörnqvist och Anders Nilsson
Projektperiod	2021–2026
Finansiering	Fakultetsanslag
Sammandrag	Sverige har under många decennier fått mycket allvarlig kritik för den isolering som många häktade utsätts för under deras frihetsberövande och att häktades rättigheter inte tillgodoses. I doktorandprojektet undersöks den svenska häktningsinstitutionen från ett sociologiskt, komparativt och historiskt perspektiv.
Dokumentation	Lönnqvist, E. (2023) Prisoners of process: The development of remand prisoner rates in the Nordic countries. <i>Nordic Journal of Criminology</i> Lönnqvist, E. (2024). The politics of pretrial detention: Mapping the development of Swedish remand policy. <i>Punishment & Society</i> .

7. Duellanternas död

Projektets titel	Duellanternas död: Den tidigmoderna hederskulturens fall och modernitetens genombrott i svensk dagspress ca 1770–1914
Projektledare	Christopher Collstedt
Projektperiod	2023-01-01 – 2025-12-31
Finansiering	Ridderstads stiftelse (stipendium)
Sammandrag	Målsättningen med projektet är att kasta ljus över en sida av modernitetens och det moderna samhällets framväxt som för svenska förhållanden är närmast outforskad. Det rör sig om en djuplodande analys av den tidigmoderna hederskulturens uppluckring och fall så som denna vittförgrenade och konfliktfyllda process tog sig uttryck i den politiska offentlighet som den svenska dagspressen utgjorde under perioden 1770–1914.

8. Företagsbrott i Sverige

Projektets titel	Företagsbrott i Sverige
Projektledare	Sandra Moss
Handledare	Susanne Alm & Olof Bäckman
Projektperiod	2023–2028
Finansiering	Fakultetsanslag
Sammandrag	Det svenska kriminologiska studiet av företagsbrott är ett relativt begränsat forskningsområde. Vad gäller svensk kvantitativ företagsbrottsforskning tenderar denna att innefatta analyser av en eller ett fåtal brottstyper, nyttjandes individ- eller aggregerade data. Det saknas således fullständig kunskap om fenomenets karaktär, utbredning och utveckling, såväl som om kontrollen som omgärdar det. En av de viktigaste bestämmelserna, när det kommer till styrning av företagsbrott i Sverige, är påföljden företagsbot. Detta till trots är påföljdens tillämpning, och brotten som föranleder den, till stor del höljt i dunkel.

Projektets titel	Företagsbrott i Sverige
	Syftet med föreliggande avhandling är tudelat. Dels ämnar avhandlingen bidra till ökad kunskap om påföljden företagsbot, vilket uppnås genom att beskriva och analysera användandet av påföljden, såväl som dess effekt på företagets risk att återfall i brott. Dels har avhandlingen för avsikt att bidra till den svenska företagsbrottsforskningen genom att undersöka olika riskfaktors effekt på företags brottsrisk, med hjälp av en kvantitativ metod.

9. Long-term outcomes of alternative sanctions for youths

Projektets titel	Long-term outcomes of alternative sanctions for youths in conflict with the law: the influence of individual resources and social context
Projektledare	Anna Kahlmeter
Medverkande	Olof Bäckman & Julia Sandahl
Projektperiod	2024-2027
Finansiering	VR
Sammandrag	Projektet undersöker alternativa påföljder för ungdomar (15-17- och 18-20-åringar) och sanktionernas samband med risker för återfall i brott och framtida utbildning och arbetsmarknadsanknytning. Projektet syftar vidare till att undersöka om familjeresurser, det historiska sammanhanget samt den rumsliga kontexten i vilken sanktioner avtjänas modererar dessa associationer. Projektet nyttjar svenska registerdata och kan följa 25 födelsekullar (födda 1975–2000) från tidpunkten för deras första brottsdom och i upp till 30 års ålder.
Dokumentation	Resultat från projektet kommer att presenteras på konferenser samt publiceras i vetenskapliga tidskrifter.

10. Män som offer?

Projektets titel	Män som offer? Tre perspektiv på brottsofferskap under rättegångar
Projektledare	Anita Heber
Medverkande	Tea Fredriksson
Projektperiod	2022-2025
Finansiering	Brottsoffermyndigheten
Sammandrag	Än idag förknippas ofta offerskap stereotypiskt med kvinnor, barn och äldre. När män utsätts för brott, och särskilt våldsbrott, kan det vara svårare för både männen och omgivningen att se dem som brottsoffer. Under en rättegång är det däremot centralt för en målsägande att framstå som ett offer för att förövaren ska bli dömd. Hur balanserar män mellan att vara starka och självständiga å ena sidan, men trovärdiga som målsäganden å andra sidan? Och hur bedömer nämndemännen manliga våldsbrottsoffers trovärdighet och tillförlitlighet? Utifrån observationer av ett 20-tal rättegångar, och intervjuer med både nämndemän och målsäganden, analyserar den här studien spänningsfältet mellan maskulinitet och offerskap vid rättegångar.
Dokumentation	Fredriksson, T., Heber, A. (2023). Courtroom Performances of Masculinities and Victimhood. In: Flower, L., Klosterkamp, S. (eds) Courtroom Ethnography. Palgrave Macmillan, Cham. pp. 209-233. Heber, A. & Fredriksson, T. (2024). First Impressions Last?: Lay-Judges' Assessments of Credible Victimhood. British Journal of Criminology Fredriksson, T. (2025). No longer happening, not yet resolved: The courthouse as a socio-temporal threshold. <i>Crime, Media, Culture</i> , 17416590251370248

11. Polisen och narkotikafrågan

Projektets titel	Polisen och narkotikafrågan: teori och praktik i hanteringen av narkotikabrott sedan 1993
Projektledare	Albin Stenström

Projektets titel	Polisen och narkotikafrågan: teori och praktik i hanteringen av narkotikabrott sedan 1993
Handledare	Tove Pettersson och Johan Edman
Projektperiod	2020–2026
Finansiering	Fakultetsanslag
Sammandrag	När fängelse infördes i straffskalan för eget bruk 1993 fick polisen möjlighet att genomföra kroppsbesiktningar i form av urin- och blodprov enbart vid misstanke om narkotikabruk. Polisens arbete på narkotikaområdet kom därmed att i huvudsak inriktas på brukarledet, vilket avspeglas i den kraftiga ökningen av ringa narkotikabrott i lagföringsstatistiken. Den förändrade narkotikakontrollen från 1993 och framåt står i fokus för projektet som syftar till att undersöka Polismyndighetens och enskilda polisers förståelse av narkotikakontrollen och ingripanden mot eget bruk. Det inbegriper även följande punkter: Att undersöka hur polisens arbete mot narkotika har utvecklats sedan 1993 vad gäller hur arbetet organiserats, vilka polisära metoder som tillämpats, samt enskilda polisers uppfattning av denna utveckling. Att undersöka Polismyndigheten och enskilda polisers syn på narkotika som ett problem och huruvida den har förändrats över tid. Att undersöka Polismyndighetens externa och interna kommunikation kring narkotikakontrollen under den aktuella perioden.
Dokumentation	Stenström, A. (2022). <i>Polisen och narkotikafrågan: teori och praktik i hanteringen av narkotikabrott sedan 1993. Nordisk Tidsskrift for Kriminalvidenskab</i> , 109(1), 86–9.

12. Polisiärt arbete med gängavhopp

Projektets titel	Polisiärt arbete med gängavhopp
Projektledare	Anita Heber
Medverkande	Anders Stenström, Malmö Universitet

Projektets titel	Polisiärt arbete med gängavhopp
Projektperiod	2024-2027
Finansiering	Vetenskapsrådet
Sammandrag	Att minska gängrelaterad brottslighet har blivit allt viktigare, och i detta ingår avhopparverksamheter som en central strategi. Polisinitierad avhopparverksamhet för gängmedlemmar har vuxit i omfattning. Trots detta finns det få studier som har undersökt hur polisen kan underlätta för gängmedlemmar att sluta begå brott. I vårt forskningsprojekt analyserar vi hur polisinitierade avhopparprogram fungerar och vilka utmaningar och möjligheter som finns. Vi studerar hur gängavhopp upplevs av å ena sidan poliser och praktiker, å andra sidan gängmedlemmar som vill hoppa av eller som har hoppat av genom programmen. Vi kommer att intervjua de två grupperna och även observera det polisledda arbetet med gängavhopp.

13. På insidan - fångars upplevelse av fängelser för kvinnor

Projektets titel	På insidan - fångars upplevelse av fängelser för kvinnor
Projektledare	Erika Hedlund
Handledare	Ingrid Landier och Johan Edman
Projektperiod	2017-2026
Finansiering	Fakultetsanslag Ulla V Bondeson stiftelse
Sammandrag	Projektet undersöker hur fängelset och den levda vardagen i fängelset upplevs av fångar. Särskilt fokuserar projektet på hur fängelset som är utformat utifrån bilden av manliga fångar upplevs av kvinnor (och andra placerade på anstalt för kvinnor) som sitter i fängelse. Den övergripande frågeställningen är: Hur upplever fångar i slutan anstalt för kvinnor att avtjäna ett straff i fängelse? Frågeställningen undersöks genom kvalitativa intervjuer med fångar som avtjänar straff på slutan anstalt för kvinnor.

14. Snösätra: Oordningens mångtydighet/obestämdhet

Projektets titel	Ordning & oreda: Upplevelser av oordning på en obestämd plats
Projektledare	Siri Haavimb
Handledare	Anita Heber och Magnus Hörnqvist
Projektperiod	2021–2026
Finansiering	Fakultetsanslag
Sammandrag	Inom kriminologin förstås oordning ofta som negativt, som något som leder till otrygghet och eller grövre brottslighet (se t.ex. Wilson & Kellings <i>broken windows</i>). Den här avhandlingen syftar till att problematisera och nyansera oordning som fenomen med utgångspunkt i Snösätra, en <i>obestämd plats</i> i utkanten av Stockholm. Enligt stadens detaljplan är Snösätra endast avsett att användas som upplag (dvs förvaring), men har över tid kommit att användas på en rad icke-avsedda sätt: människor har bott där, byggt utan tillstånd, arrangerat fester och målat graffiti. Det har både beskrivits som en plats för 'ljusskygga verksamheter' och för 'gräsrotskreativitet'. Sedan 2022 finns ett beslut från staden att utveckla en kulturplats i området. I avhandlingen definieras Snösätra som en obestämd plats – ett mångtydigt område med otydlig framtid, funktion och position i staden. Genom kvalitativa intervjuer med olika platsaktörer – personer som är eller har varit involverade i Snösätra, som graffitimålare, rejvarrangörer, företagare och förvaltningsanställda – undersöks hur oordning definieras, förstås och upplevs i området. Genom begreppsparet värde-skräp synliggörs hur fenomen i Snösätra upplevs som både värdelösa och värdefulla, som önskade och oönskade. På så vis nyanseras och fördjupas förståelsen av oordning inom kriminologin – vad det är och hur det förstås.

15. Social förändring och brott

Projektets titel	Social förändring och brott. En multikohortstudie om brottslighet över livsförloppet
Projektledare	Anders Nilsson

Projektets titel	Social förändring och brott. En multikohortstudie om brottslighet över livsförloppet
Medverkande	Olof Bäckman, Felipe Estrada, Fredrik Sivertsson och Eva Andersson (Kulturgeografiska inst.)
Projektperiod	2023-2027
Finansiering	VR
Sammandrag	I projektet kommer vi att studera brottslighetens utveckling och förändringar i dess bestämningsfaktorer, struktur och fördelning utifrån en multikohortansats. Över tid har samhället förändrats i en rad avseenden. Det gäller exempelvis demografiska förändringar och en ökad boendesegregation, men också förändringar i samhällets syn på och reaktioner på brott. Vilken betydelse har det haft för brottslighet för individer uppväxta vid olika historiska tidpunkter och därmed under delvis olika samhällsförhållanden? Projektets multikohortansats innebär att olika födelsekohorter, dvs personer födda samma år, följs över tid. Den äldsta födelsekohorten kommer att utgöras av födda år 1975 och den yngsta av födda år 2005. Det rör sig alltså om ett 30-tal kohorter som växt upp under delvis olika strukturella förhållanden. Projektet knyter an till och utvecklar tidigare forskning om brottsutvecklingen. Den övergripande frågeställningen rör hur kohorttillhörighet, dvs den period som individen växt upp under, hänger samman med vägar in och ut ur brottslighet över livsförloppet och hur detta samspelar med förhållanden på individ-, familj- respektive områdesnivå, med särskilt fokus på det sistnämnda. Projektet använder sig av registerdata för befolkningen.
Dokumentation	Nilsson, A., Bäckman, O., Estrada, F., & Sivertsson, F. (2025). Social change and birth cohort differences in recorded crime: is there increasing or decreasing inequality among young offenders from different social backgrounds? In <i>Handbook on Crime and Inequality</i> (pp. 328-349). Edward Elgar Publishing. Sivertsson, F., Aaltonen, M., Bäckman, O., Martikainen, P., Estrada, F., Pitkänen, J., Nilsson, A., & Suonpää, K. (2025). Two of a kind? A comparative multicohort study of juvenile violence in Finland and Sweden. <i>European Journal of Criminology</i>, https://doi.org/10.1177/14773708251335533

16. Socialtjänstens arbete med brottsprevention (SambA)

Projektets titel	Socialtjänstens arbete med brottsprevention (SambA)
Projektledare	Julia Sandahl/Anna Kahlmeter
Medverkande	Tove Pettersson, Felipe Estrada, Maria Andersson Vogel, Peter Andersson, David Pålsson, Emelie Shanks, Stefan Wiklund
Projektperiod	2025-2030
Finansiering	FORTE
Sammandrag	Forskningsprogrammet ”Socialtjänstens arbete med brottsprevention – arbetssätt, förutsättningar och utfall” är ett tvärvetenskapligt samarbete mellan kriminologiska institutionen (SU), institutionen för socialt arbete (SU) och socialförvaltningen i Stockholms stad. Projektet har ett övergripande fokus på hur Socialtjänsten fungerar som arena för brottsprevention. Detta breda perspektiv inkluderar allt ifrån generella aktiviteter riktade mot alla barn (delmoment 1) till riktade insatser (delmoment 2) samt eftervård av unga som skrivs ut från placering (delmoment 3).
Dokumentation	

17. Tillsammans mot brott

Projektets titel	Tillsammans mot brott: om trygghet, ansvar och nattvandring
Projektledare	David Assadkhan
Deltagare/Medverkande/Handledare	Anita Heber, Christoffer Carlsson och Teresa Silva (Mittuniversitetet)
Projektperiod	2021–2026
Finansiering	Mittuniversitetet (Fakultetsanslag)
Sammandrag	Avhandlingen tar avstamp i civilsamhällets brottspreventiva initiativ och ämnar genom främst etnografiska metoder belysa hur trygghet, ansvar, kontroll, och samhörighet tas uttryck i nattvandringar och bland nattvandrare.

18. Trygghetsteknologiers löften och konsekvenser

Projektets titel	Trygghetsteknologiers löften och konsekvenser
Projektledare	Katarina Winter
Medverkande	Klara Hermansson
Projektperiod	2023–2025
Finansiering	Länsförsäkringars forskningsfond
Sammandrag	Projektet undersöker de kunskapsmässiga löften och konsekvenser som den framväxande trygghetsteknologin "trygghetsappar" för med sig för frågor om ansvar, utsatthet och medborgardeltagande. De senaste decennierna har investeringar i digitala lösningar ökat inom en rad välfärdsområden. Parallellt med digitaliseringens framväxt har idén om trygghet också skiftat fokus, från traditionella välfärdsfrågor till brott och utsatthet. Här finns en tilltro till teknologier - till exempel digitala trygghetskartor, säkerhetssensorer, trygghetsappar och liknande - för att skapa tryggare samhällen, minska antalet brott och kostnader samt att förse människor med verktyg för att öka sin trygghet.

19. Tvångsomhändertaganden av unga

Projektets titel	Tvångsomhändertaganden av unga – betydelse av genus, etnicitet och klass för bedömningar i LVU-mål
Projektledare	Tove Pettersson
Medverkande	Maria Andersson Vogel, David Assadkhan, Elinor Månsson, Ida Andersson Nilsson och Jesper Dunell
Projektperiod	2018–2025
Finansiering	Vetenskapsrådet
Sammandrag	Forskning inom så väl socialt arbete som kriminologi visar att samhällets ingripanden mot flickor respektive pojkar historiskt har sett olika ut. Pojkar har kontrollerats för utåtagerande

beteende riktat mot andra och egen kriminalitet, medan kontrollen av flickor främst handlat om att begränsa och disciplinera deras sexuella beteende. Flera studier visar hur föreställningar om genus i hög grad fortfarande genomsyrar förståelsen av ungdomars (problem)beteenden och därmed samhällets kontroll av dem.

Lagen (1990:52) med särskilda bestämmelser om vård av unga (LVU) möjliggör för samhället ett omhändertagande av de barn och unga som anses ha ett vårdbehov men där samtycke från vårdnadshavare och/eller barn (över 15 år) saknas. När det gäller tonåringar, vilka föreliggande studie avser, görs sådana tvångsomhändertaganden främst på grund av beteendeproblem såsom kriminalitet och missbruk (LVU § 3) och tvångsvården utförs oftast i någon form av dygnsvård såsom familjehem eller (låst eller öppen) institution.

Syftet med studien är att undersöka tvångsomhändertaganden av unga och vilken betydelse dimensioner som genus, klass och etnicitet har för dessa beslut samt hur detta har utvecklats och förändrats över tid. Detta görs genom en kvantitativ och en kvalitativ analys av förvaltningsrättsdomar samt av kammarrättsdomar eller domar i Högsta förvaltningsdomstolen i de fall domen överklagats.

De frågeställningar som ska besvaras är:

Av vilka skäl omhändertas flickor respektive pojkar genom LVU § 3? Är, och i så fall hur, dimensionerna genus, klass och etnicitet betydelsefulla för dessa beslut och de resonemang som förs?

Vilka likheter och skillnader kan urskiljas jämfört med omhändertaganden för 20 år sedan?

Vilka av ungdomarna som omhändertas blir också föremål för den mest ingripande åtgärden, placering vid särskilt ungdomshem, och hur förhåller sig detta till dimensionerna genus, klass och etnicitet?

Dokumentation

Huss, J. (2023). Tillämpningen av LVU 3 § för flickor som lever i hederskontext En tematisk analys över beskrivningar av flickors socialt nedbrytande beteenden i ansökningar för LVU 3 § Kriminologiska institutionen, Stockholms universitet. Masteruppsats.

Pettersson, T., & Vogel, M. A. (2023a). Compulsory care placements

Projektets titel	Tvångsomhändertaganden av unga – betydelse av genus, etnicitet och klass för bedömningar i LVU-mål
	among unaccompanied male refugee minors. Nordic Journal of Criminology, 24(1), 1–22. Pettersson, T., & Vogel, M. A. (2023b). Tvångsomhändertaganden av unga – betydelse av genus, härkomst och socioekonomisk bakgrund för bedömningar i LVU-mål. Kriminologiska institutionen, Stockholms universitet. Stender, J. (2022). Kontrollen av alkoholkonsumtion vid tillämpning av LVU 3 § En studie om betydelse av genus vid problematisering av alkoholkonsumtion som anledning för tvångsomhändertagande. Kriminologiska institutionen, Stockholms universitet. Masteruppsats Vogel, M. A., & Pettersson, T. (2025). Blurring the Lines Between Victimhood and Responsibilization? Sex as Behavioral Problems in Court Decisions on Compulsory Care of Young People. Feminist Criminology 20(1), 3-23

20. Unga i kriminella nätverk inom SiS verksamhet

Projektets titel	Unga i kriminella nätverk inom SiS verksamhet: Utmaningar och möjligheter
Projektledare	Tove Pettersson
Medverkande	Christoffer Carlsson, Robin Gålnander och Tove Pettersson
Projektperiod	2021-2025
Finansiering	Statens institutionsstyrelse (SiS)
Sammandrag	Denna intervjustudie syftar till att undersöka hur SiS arbete med unga påverkas när de unga har anknytning till kriminella nätverk. Statens Institutionsstyrelse (SiS) har sedan slutet av 2010-talet tagit emot och arbetat med en ökad andel unga med kopplingar till kriminella nätverk, delvis inom ramen för vårdinsatsen LVU men också i verkställandet av LSU-påföljder. Denna intervjustudie syftar till att undersöka hur SiS arbete med unga påverkas när de unga har anknytning till kriminella nätverk. Studien närmar sig fältet genom två större frågor, en med fokus på personalens erfarenheter och en med ungdomarnas: 1) Vilka

Projektets titel	Unga i kriminella nätverk inom SiS verksamhet: Utmaningar och möjligheter
	hinder och förutsättningar upplever personal på institutionerna i deras arbete med placerade med anknytning till kriminella nätverk? Vilka problem uppstår och hur löses de? 2) Hur upplever ungdomar med anknytning till kriminella nätverk tiden vid SiS och hur ser de på tiden efter placeringen? Vad lyfter de som särskilt viktigt för att kunna lämna sin anknytning till kriminella nätverk? Studien fokuserar på olika sätt hur institutionstiden påverkar de unga män som har anknytning till KN, liksom de utmaningar och möjligheter personal urskiljer som arbetar med dessa unga. Materialet består av intervjuer med placerade pojkar och personal. Både LVU- och LSU-avdelningar ingår.
Dokumentation	Carlsson, C., Lönnqvist, E. & Gålnander, R. (2024). "Vägar in och ut ur gängkriminalitet". In: Bruno, L. (Ed.). Ungas villkor och vuxenblivande - En introduktion till kritiska ungdomsstudier. (pp. 171-188). Stockholm: Liber. Gålnander, R., Pettersson, T. & Carlsson, C. (i tryck) Unga, SiS och kriminella nätverk: Att hantera risker och möjliggöra förändring. Stockholm: Statens institutionsstyrelse. Gålnander, Robin, Tove Pettersson, and Christoffer Carlsson. 2025. 'Limiting Beliefs and Desistance from Gang Crime'. The British Journal of Criminology azaf103.
Projektets titel	Hur går det för tvångsvårdade barn?
Projektledare	Tove Pettersson
Deltagare/ Medverkande/ Handledare	Maria Andersson Vogel, Henrik Nelléus, Alma Andersson Nording
Projektperiod	2025-2028
Finansiering	FORTE
Sammandrag	Trots de stora vårdbehov som barn och unga som tvångsvårdats på grund av beteendeproblem uppvisar, och trots den mycket ingripande åtgärd som ett tvångsomhändertagande innebär, är kunskap om deras livssituation som unga vuxna bristfällig. Syftet

med den planerade studien är att följa upp alla unga som omhändertagits på grund av beteendeproblem under 2015–2016 för att undersöka deras livssituation i ung vuxen ålder. Fokus kommer ligga på faktorer som utbildning/arbete, boende och försörjning, samt olika former av fortsatt psykosocial problematik såsom kriminalitet, missbruk och psykisk ohälsa. Studien är en uppföljning av en tidigare kohortstudie där omfattande information om ungdomarnas problematik och skäl till omhändertagande inhämtades från domar och akter, samt från SiS och SC B. I den föreliggande studie kommer vi att följa upp 1 400 ungdomar (samtliga från grundstudien med svenskt personnummer) i flera register (SC B, Socialstyrelsen, Brå, SiS). I tre olika moduler kommer vi att 1) jämföra utfall för olika subgrupper (t.ex. kön och vårdform) samt med ett matchat urval av jämnåriga från befolkningen i stort, 2) göra jämförelser med syskon för att identifiera tvångsvårdens effekt på livssituation i ung vuxen ålder samt 3) undersöka vilken betydelsen placering i låst institutionsvård har för utfall. Studiens design möjliggör för en bättre förståelse av faktorer bakom både negativa och positiva utfall. Denna kunskap kan bidra till att utveckla bättre insatser både under och efter tvångsvården.

Dokumentation

Saknas

BILAGA 1: Ekonomisk uppföljning

Kriminologiska institutionen Alla belopp i tkr	Utfall år 2022	Utfall år 2023	Utfall år 2024	Utfall år 2025
Anslag	-29 637	-29 852	-32 757	-33 601
Uppdrag	0	-2	0	0
Bidrag	-8 480	-11 189	-11 993	-10 549
Samfinansiering	0	0	0	0
Övrigt	0	0	0	-415
Summa Intäkter	-38 116	-41 043	-44 750	-44 564
Personalkostnader	24 350	25 541	28 980	32 567
Lokalkostnader	3 973	4 443	4 590	4 483
Driftskostnader	1 429	1 766	2 379	2 616
Gemensamma kostnader	5 048	5 492	5 741	6 121
Indirekta kostnader	302	0	0	0
Avskrivningar	10	8	8	28
Lämnade medel	0	1 106	1 329	507
Summa Kostnader	35 112	38 355	43 027	46 535
Årets Kapitalförändring	-3 004	-2 687	-1 724	1 971
Kapitalförändring från tidigare år	-2 939	-5 944	-8 632	-10 354
Summa Kapitalförändring	-5 944	-8 632	-10 355	-8 383
Ej Förbrukade Bidragsmedel	-8 052	-7 245	-11 390	-15 534
Utgående balanserade medel	-13 996	-15 877	-21 745	-23 917

Ekonomisk kommentar till 2025 års utfall

Kriminologiska institutionens ekonomiska utfall för 2025 visar ett underskott om cirka 2 miljoner kronor. Detta förklaras främst av ökade personalkostnader samt en ökning av ej förbrukade bidragsmedel. Trots detta uppvisar institutionen fortsatt god ekonomisk balans, till följd av ett ackumulerat kapital från tidigare år om cirka 10 miljoner kronor. Detta ger stabila förutsättningar för långsiktig planering och strategisk utveckling.

Jämfört med föregående år har institutionens projektportfölj förändrats, vilket delvis förklarar avvikelser mellan budget och utfall. Ökningen av ej förbrukade medel kan huvudsakligen hänföras till outnyttjade bidrag samt förändrade dispositionstider i vissa projektavtal.

Personalkostnaderna har ökat under året, framför allt till följd av nyrekryteringar av lektorer, doktorander och forskningsassistenter samt genomförda lönejusteringar. Inom utbildning på grundnivå och avancerad nivå (UGA) speglar utfallet ett fortsatt högt söktryck. Institutionen har under 2025 tilldelats överprestationsmedel om cirka 212 000 kronor.

Vid bokslutet för 2025 uppgick det ackumulerade kapitalet till cirka 8 miljoner kronor, varav cirka 2 miljoner är hänförliga till utbildning och cirka 6 miljoner till forskning och forskarutbildning. Institutionen fortsätter att arbeta strategiskt inför kommande år, med särskilt fokus på att förvalta kapitalet på ett långsiktigt och hållbart sätt.

BILAGA 2: Verksamhetsberättelse för kriminologiska ämnesrådet 2025

Styrelsen för KRÄM avger härmed följande berättelse över ämnesrådets verksamhet under perioden 1 januari till 31 december 2025.

Styrelse VT25

Ordförande – Dalaa Mazhar

Vice ordförande – Vida Wählmark

Kassör – Love Pihl

Sekreterare – Sofie Hellmer

Studiemiljöombud – Sara Lazo

Jämlikhetsombud – Dalina Sellin

Kommunikationsansvariga – Sanna Fagerberg

Aktivitetsansvariga – Felicia Nilsson & Josephine Tidell

Styrelse HT25

Ordförande – Love Pihl

Vice ordförande – Sofie Hellmer Sanna Fagerberg

Kassör – Silvia Milani (tillfälligt Dalaa Mazhar)

Sekreterare – Wilma Romsäter

Studiemiljöombud – Oskar Ekblad

Jämlikhetsombud – Elli Gross & Felicia Wilson

Kommunikationsansvariga – Ella Törngren & Sandra Samuelson

Aktivitetsansvariga – Josephine Tidell

Ledamot: Vendela Toth, Tilda Stomrud Tenneh & Ada Björk

Representation

Dalaa Mazhar har under VT25 varit representant i institutionsstyrelsen.

Dalaa Mazhar har under VT25 varit representant i lärarkollegiet.

Love Pihl har under VT25 varit representant i samhällsvetenskapliga fakultetsrådet.

Dalina Sellin har under VT25 varit representant i arbetsmiljö-, jämställdhets- och jämlikhetsgruppen.

Sara Lazo har under VT25 varit representant i arbetsmiljö-, jämställdhets- och jämlikhetsgruppen.

Love Pihl har under HT25 varit representant i institutionsstyrelsen.

Love Pihl har under HT25 varit representanter i lärarkollegiet.

Love Pihl har under HT25 varit representant i samhällsvetenskapliga fakultetsrådet.

Oskar Ekblad har under HT25 varit representant i arbetsmiljö-, jämställdhets- och jämlikhetsgruppen.

Elli Gross har under HT25 varit representant i arbetsmiljö-, jämställdhets- och jämlikhetsgruppen.

Felicia Wilson har under HT25 varit representant i arbetsmiljö-, jämställdhets- och jämlikhetsgruppen.

Medlemsantal

KRÄM har ingen formell medlemsregistrering och därför uppges inte något absolut antal medlemmar.

Föreningens verksamhet

KRÄM har under 2025 haft elva regelbundna möten där av tradition är alla kriminologistudenter varit välkomna att delta på samtliga möten.

Aktiviteter under VT25

Badminton: En turnering genomfördes den 11 februari som var uppskattad, även om deltagandet var begränsat.

Arbetsmarknadsdagen: Genomfördes den 10 mars i Albano. Trots att färre studenter än väntat deltog (ca 30 utöver rådet), var samarbetet med aktörer som Polisen uppskattat.

Pluggstuga: En lyckad pluggstuga genomfördes i maj med fokus på frågor kring kurser och litteratur.

Inställda aktiviteter: På grund av väder ställdes en planerad grillning in i maj. Även den finsittning i maj som planerats redan i december 2024 fick ställas in pga. bokningssvårigheter.

Aktiviteter under HT25

Inspark: Fokus lades på att nå ut till nya studenter via Athena och personliga meddelanden via mejl. Det bjöds på pizza utomhus timmarna innan de nyblivna ettornas första lektion, vilket var uppskattat.

Tentapub: Terminens tentapub anordnades tillsammans med Shotluckan, vilket var ett mycket uppskattat inslag som lockade många studenter.

Fulsittning: En mycket framgångsrik fulsittning på SFs Borgen med temat utklädnad/ halloween genomfördes, där priser delades ut för bästa kostym. Love och Sanna agerade toastmasters och evenemanget beskrevs i efterhand som väldigt lyckat.

Samarbetet med Sonoma State University (SSU): Under hösten inleddes planeringen för att ta emot studenter från Sonoma State University i juni 2026. KRÄM har haft möten med företrädare för SSU för att planera sociala aktiviteter som bl.a. brännboll, föreläsningar och en gemensam middag.

Studentinflytande och utbildningsfrågor

AI: KRÄM och SFN bevakade institutionens ställningstagande kring AI-verktyg.

Canvas: KRÄM bevakade bytet från Athena till Canvas som planeras till 2026.

Kursutvärderingar: KRÄM har deltagit i flera kursutvärderingar under årets gång.

IS & LK: KRÄM har deltagit under flera möten på institutionen under årets gång.

Ekonomi

Årets aktiviteter har till största del finansierats av verksamhetsbidrag och projektbidrag från SUS. Institutionen har även bidragit med fika till arbetsmarknadsdagen och hjälpt oss att boka salar. KRÄM:s ekonomi är fortsatt begränsad men stabil.

Slutord

Verksamhetsåret 2025 har präglats av en trög vår och en nystart under hösten med en stor och engagerad styrelse. Trots vissa utmaningar med deltagande vid några av aktiviteterna under våren, har höstens större uppslutning till evenemang visat potential för en stark sammanhållning bland kriminologistudenterna.

Jag är mycket stolt över att få vara en del av ett aktivt studentråd som ofta uppmärksammas som ett föredöme av både institutionen och SUS. Särskilt det engagemang jag möts av bland de nya studenterna glädjer mig och bådär gott för KRÄM:s framtid. Jag vill slutligen särskilt tacka Kriminologiska institutionen och SUS för deras hjälp med allt ifrån ekonomiskt stöd till lokalbokningar, utan er hade inte KRÄM varit detsamma.

Love Pihl

Ordförande för Kriminologernas ämnesråd, 2026-03-20